SỐ THỨ 1572 — NGÀY THỨ BA 13 JUIN 1922 — BẢN XUẤT MƯỜI

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ : 0$02

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au Directeur 62 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.

1re page : Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
4e page : Annonces judiciaires et légales . 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Bàn về sách nước ta và chữ nước ta

Nước ta xưa kia chưa có chữ, chữ đã không có, làm gì có sách. Một dân-tộc lập quốc đã hơn bốn ngàn năm, mà sách vở trong nước, từ công-sở đến tư-gia-thư nhật lại không được đầy mấy chục bộ, trong mấy chục bộ sách ấy bộ thì chép bằng chữ Tàu, bộ thì chép bằng chữ Nôm; những sách công như là quốc-sử, hình-luật, chính-yếu, điển-lệ, tiệt-chuyện, địa-dư, từ đời Đinh Lê Lý Trần La đến bản-triều bây giờ, của các học thần trong triều soạn ra, những sách tư như Truyền-kỳ-man-lục, Công-dư tiệp ký, Lĩnh nam-trích-quái, Tang-thương ngẫu-lục, Thoái thực ký văn, Vũ trung tùy-bút, sử của các nhà văn sĩ làm ra, dù công dù tư bất thảy bằng chữ nho cả, phi người nho học thâm không xem hiểu được. Đến như chữ nôm thì cũng nhân chữ Tàu mà đặt ra, hoặc hai chữ ghép làm một, như thiên 天 với thượng 上 là chữ trời 𡗶, hoặc vừa lấy vần vừa lấy nghĩa của chữ Tàu mà đặt làm chữ mình, như thổ 土 với dần 旦 là chữ đất 埃, hoặc chữ nào hợp với tiếng mình thì cứ để nguyên, như 戈 là qua, 青 là xanh, hoặc chữ nào hơi ra vẻ tiếng mình cũng để nguyên làm chữ mình, như khảo 𣍐 là khéo, sản 産 là sản v. v. bất thảy nhân chữ Tàu đặt ra cả, kia như thơ nôm văn nôm như truyện Kiều, truyện Cung oán, truyện Phan-Trần, truyện Hoa-tiên, truyện Nhị-độ mai đều chép bằng chữ nôm mà trong xen vào vô số những chữ Tàu cùng những điển-tích sách Tàu, cũng người nào thông chữ nho mới xem hiểu được, chứ người không học cứ cắm đầu đọc luyên thuyên khẩu mà thôi, vẫn còn nhiều nghĩa không biết. Trong nước thi cử, văn-chương toàn dùng sách Tàu, những sách của nước mình ở dân-gian không thông dụng, mà dù có lưu-hành được một bộ phận nào nhỏ, cũng chỉ làm tư-liệu trả-lời thêm-thắt cho riêng một bọn làng nho. Nói tóm lại nước mình từ xưa tới nay vẫn chưa gọi là một nước có chữ và có sách được. Ôi! sách là một cái máy dắc hóa, một thứ thuốc bổ-trí cho nhân-loại; một dân-tộc mà đã đến không có chữ và không có sách thì còn mong gì tiến-hóa, còn nói gì văn-minh!

Từ khi chữ quốc ngữ xuất-hiện, nhân chữ cái La-mã mà đặt ra, tuy cách đánh dấu còn phiền phức, lối chữ viết còn khó coi, cũng có một vài cái khuyết-điểm cần phải nghiên-cứu mà sửa đổi lại, nhưng tiếng gì của mình đem ghép vần cũng đọc được viết được đã thành hẳn ra một thứ chữ riêng nước mình, từ văn-nhân học-sĩ cho chí con trẻ dân bà trong nước, phỏ-thông được gần quá nửa; lâu nay các nhà soạn thuật, sách vở xuất-bản cũng đã lục-tục được ít nhiều; song, bảo là không sách, không phải là không, mà bảo là có sách, thực chưa gọi được là có. Sao vậy? quốc-dân ta trải mấy ngàn năm quen cái thói học nhờ việt mượn, chữ quốc-ngữ mới nhất-sơ thành-lập, nghề trước-thuật và nghề xuất-bản đều còn đương ở cái thời-đại phôi-thai; khác nào chợ mới họp, hàng rau hàng vàng, lác đác năm ba hàng, chưa đủ đồ cho người mua, mà người có đồ quí-báu còn trông chiều chợ có người biết giá để tiêu-thụ của mình hay hay không, hoặc có hàng tốt lạ bày ra ngay, mà người biết của chưa có, chắc cũng ế, không bán được như các hàng thường kia. cho nên cho ấy thành là một chợ tiêu-mạch, chưa được to, lại như rạp hát mới dựng, đào non kép mới, lác-chác một đôi vai, không đủ lôi cho người ta xem, mà những tay hát giỏi còn ngồi chứng trong rạp ấy có ai thưởng giám, biết cách điệu thế nào là khéo, cung bực thế nào là hay, mới chịu đem tài tình mình, hiến thân trên sân khấu, hoặc trong rạp ấy đã có ngày vai hát giỏi, nhưng người biết xem chưa có, thì cũng cam mai-một mà không thể ra trò. Trình-độ văn-minh nước mình thì cứ để công một tình cảnh như thế. Song, cho dã có người họp, rạp đã có người hát, tàu tàu đó hàng tự, con hát đông, chắc cũng có lúc đủ cho người ta mua, người ta xem, đừng thấy thế mà vội ngã lòng nản chí.

Gần đây nhân các nhà ngôn-luận xướng khởi, lại có hội « Khai-trí-tiến-lức » treo giải thưởng cho các nhà soạn-thuật, các ấn-quán nhận xuất vốn in sách chia lợi cho người dịch người làm; sau này cái chợ quốc văn của ta tất sẽ họp đông, cái rạp quốc-văn của ta tất sẽ nổi tiếng, những tay tân-học thâm, cựu-học thủy tất sẽ đua nhau nổ-nức mà rong ruổi trên chỗ võ-đài. Dám mong những nhà chủ-trương việc ấy nên kiểm duyệt cho rất cẩn-thận, rất công-bình, đừng để cho những sách dạo-dực tàng bì, lại thành một thứ ấc-dịch hại người, lưu-hành trong xã hội, được bộ sách nào thật xứng đáng, thì các nhà báo nên gia công cổ-động, cho tiêu-thụ được rộng đường; nhưng thế thì sách hay mới chịu ra, mà sách hay ra không đến nỗi mai-một, sách vở trong nước nhân đó rồi may ra mới có đủ cho quốc-dân học, quốc dân xem, để dìu dắt lẫn nhau cùng bước lên con đường văn-minh tiến-hóa. Cái trong lại sách nước ta và chữ nước ta là ở đó, mà đến cả cái tương-lai quốc dân ta cũng ở đó, mong lắm thay!

P.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiếng gì trả bằng con-niêm cả.

ÂU CHÂU BIẾN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 9 Juin 1922

Cuộc chiếu bóng về Đông-pháp

Các nguyên-lão nghị-viện đã xem chiếu bóng về các cảnh vật Đông-pháp tại điện Luxembourg (nguyên lão nghị-viện).

Việc này đã đăng bóm qua nhưng xếp lẫm mất mấy chữ, nên đăng lại cho rõ.

Paris, ngày 11 Juin 1922

Bản tờ trình của hội-đồng liệt-quốc các nhà ngân-hàng

Trong bản tờ trình của các nhà ngân-hàng liệt-quốc có nói rằng nay phải thi hành các điều kiện để bồi đắp lại cái tín lực của nước Đức thì mới có thể một thời được, nhưng nếu cái vấn-đề bồi-thường cùng các ngoại thái của nước Đức chưa giải quyết xong thì không sao làm cho việc hối đoái lại thăng bằng và cuộc thương-mại lại bình thường như xưa được.

M. Sergent là đại-biểu của Đại-pháo không chịu ký bản tờ trình ấy. Ông nói bản rằng phải giảm số tiền của nước Đức nợ, để làm cho việc mộ thái được thành công, thật là một việc vô lý lắm vậy.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 12 Juin 1922

Việc nước Ái-nhĩ-Lan

Ông Churchill, quan thượng-thư về M. Churchill đã hội nghị với các đại biểu nước Ái-nhĩ-lan.

Việc nước Nhật-bản

Nước Nhật-bản có thỉnh quan nguyên-soái Kato lập tòa Nội-các mới

Cuộc hội-nghị La Haye

Chánh phủ Đại-pháp đã tiếp được bức thư của chánh phủ nước Anh phúc lại bản án-văn của Đại-pháp về việc dự bị và các phương pháp thi hành trong cuộc hội-nghị La Haye. Bức thư ấy đã giao cho chánh phủ Pháp tại bộ Ngoại-vụ. Trong bức thư ấy có nói rằng chỉ có những nhà Giám định đến dự cuộc hội-nghị La Haye ngày 15 Juin mà thôi. Bức án-văn ngày 4 Mai sẽ bãi đi. Còn về việc cho các nhà giám-định nước Nga đến dự cuộc hội-nghị La Haye, thì cũng theo như tôn-chỉ đã định về cuộc hội-nghị Cannes ngày trước. Trong bức thư ấy lại còn phải nói rằng cũng không nên phạm đến cái quyền lối thường của nước Nga, cho có nên cưỡng bách nước ấy phải tuân một cái chương-trình nào, và phải tránh những vấn-đề quốc chánh chỏ có can-thiệp đến làm chi. Trong bức thư ấy lại còn nói tỏ nay nên giảm dần những chiến tranh trái-khoản của nước Nga đi. Nước Anh ưng thuận việc hoãn lại các tư-sản, và cái quyền của các chánh-phủ được tìm kiếm các khoản bảo-chứng cho các tư gia có tiền cho vay. Sau cùng trong bức thư ấy lại nói tuy vậy trong việc này phải làm sao cho 18 ràng không phải rằng Âu châu phải đầu dịu với nước Nga đâu. Trong bức thư ấy và bản án văn của quan Poincaré, hai đằng cùng hợp ý với nhau rằng cuộc hội-nghị La Haye không phải là một cuộc hội-nghị chánh-sự và ngoại-vụ. M. Alpaerd (?) chủ-sự bộ coi về các tư-sản, các quyền-lợi của các tư gia sẽ đại diện nước Đại-pháp tại hội-đồng, thay cho M. Charles Benoist. song hai bên khác ý kiến nhau về việc các nhà đại-biểu của chánh-phủ Xô-viết đến dự cuộc hội-nghị ấy, chứ như nước Đại-pháp, hội-đồng có hỏi điều gì, thì các đại-biểu chánh-phủ Xô-viết mới được nói. Còn các nhà giám-định khác thì sẽ bàn định với nhau để cùng theo, một cái thái-độ. Trong bức thư ấy có nói rõ mọi khoản về cái vấn-đề trái khoản và tư-sản. Nói tóm lại, thì trong bức thư ấy nước Anh có bày tỏ mọi lẽ về cái thái-độ ấy ngày nay, mà cái thái-độ ấy là theo như cái tôn-chỉ đã định tại Cannes nghĩa là các nước không được can thiệp việc trong nước Nga. Về chẳng các nước cũng không có ý muốn dự vào việc trong của nước Nga làm gì. Nhưng nước Pháp giữ cái quyền không can-dự đến những công-cuộc to phục nước Nga, vì nước Nga không có gì để làm bảo chứng cho các tư-gia nước Pháp sau này.

Việc nước Đức

Nhân-dân thành Koenigsberg đã [illegible] tại tòa Xã-trưởng. Nhân dịp Cao đẳng học-đường ở đấy có lập thông chế bằng danh dự tiến sĩ về lối cả các khoa học. Thống-chế có nói : Chớ có nên ngã lòng, nếu ai cũng làm hết cái nghĩa-vụ của mình, thì cái tình thế sau này tất sao cũng có biến cải.

Bàn tờ trình của hội-đồng liệt-quốc các nhà ngân hàng

Hội-đồng bồi-thường đã tuyên bố bản tờ trình của hội đồng Liệt quốc các nhà ngân hàng. Bản tờ trình ấy có 13 trang. Trong ấy có nói về cái chức-trách của các nhà ngân-hàng mà các nhà ấy cũng bằng lòng công nhận cái quyền của các nước có nợ đối với nước Đức. Cái điều kiện thứ nhất của hội đồng yêu cầu là nước Đức phải sửa sang lại nền tài-chính cho chỉnh đốn. Song trước khi ưng việc chế bạo cái trái khoản của nước Đức, hội-đồng tưởng rằng liệt quốc nên chế bạo cái trái khoản của Đồng minh đối với nhau đã.

Cứ như ý hội đồng thì nay muốn cho việc nước Đức mộ thái được thành-công, thì cần phải chế bạo cái trái-khoản của nước Đức mới được. M. Morgan có nói : muốn cho việc mộ thái này được thành-công, tất là các nhà sắp cho nước Đức vay tiền và các nhà có nợ từ trước phải hợp ý với nhau mới được.

Cuộc thi thơ

của cô Ngô-thị-Quyên

Năm bài ưu-hạng

Sau đây bản quán lục đăng năm bài thơ ưu-hạng để các thi-gia biết cho rằng công việc điểm duyệt rất là công bình. Nhân tiện bản quán cũng xin nhắc lại rằng cứ như ý Hội-đồng điểm duyệt thì trong năm bài này bài nào cũng có câu hay, có câu chưa ổn, nên chưa bài nào có thể gọi là toàn bích được, vì vậy cái giải thưởng chưa đành định-quyết về ai

I

Cấp nạn em theo chị.
Anh hùng gặt giống cha.
Muốn thu cỏ độc lập.
Một trận tiếng hai bà.
Ơn nặng mong đền nước.
Thù riêng há vị nhà.
Đồng nhân còn kỷ niệm.
Nhang khói ngát gần xa.

Hữu-tó.

II

Ngựa Gióng đề lên không.
Rừng Thanh vọi chửa lòng.
Một chồi hoa nụ Lạc.
Muốn đảm nước non Hồng.
Trăng tỏ gương hồ Bắc.
Mây tan dấu cột đồng.
Nén hương lòng cỏ quốc.
Xin khấn một lời chung.

Song-an, Hoàng-thúc-Hội.

Bản quán lại mới tiếp được thư của ông cử Hoàng-thúc Hội xin đổi bốn câu đầu trong bài thơ của ông, vậy cũng xin lục đăng để các ngài xem.

Lạc-tướng sõn nhà dòng.
Chị em rốc một lòng.
Thề không lòi tớ Hán.
Dựng lại nước non Hồng.

III

Độc lập gió Nam-phương.
Hai bà đứng chủ trương.
Giang san thu một gánh.
Tình nghĩa vẹn đôi đường.
Trung liệt dòng danh-tướng.
Anh hùng tiếng nữ-vương.
Dấu thơm ghi miếu cũ.
Muôn thuở để làm gương.

Thò-khôi, Nguyễn-năng-Trị.

IV

Nương-tử phất cờ đầu,
Long biên đuổi giặc Tàu.
Đã thu về đất cũ,
Lại trả được chủ xưa.
Độc-lập gây nền trước.
Anh-hùng để tiếng sau.
Dâu thường hồ Lãng-bạc
Chính-khí trời nghìn thâu.

Thi-nham, Đinh-gia Thuyết.

V

Cuộc thế dù thay đổi,
Trời nam cõ chủ-trương.
Mã hồng ra mặt tướng,
Tay trắng dựng nên vương.
Đất rọp cờ nương tử
Sông vang trống chiến-trường.
Sử xanh còn chép đó.
Ban gái thờ soi gương.

Phạm-thị-Nga

LỜI ĐÀN BÀ

Những điều nên chú ý của nữ-giới ta ngày nay

Cái tập-quán của nước ta xưa nay có ý trọng con trai mà khinh con gái. Vì vậy mà lấy một thân người con gái đối với nước nhà thì cái giai-cấp thực hèn hạ; đối với xã-hội thì địa-vị thực kém sút, quanh quẩn chỉ đối với trong gia-đình thì lại bình như phụ thuộc mà thôi. Cái thân thế thành ra chỉ là một cái vật ngoan-lộng của đàn ông. Học vấn không có, sự nghiệp cũng không, vị thế mà nhất thiết lợi-quyền ở trong đời, không hưởng thụ được một cách đích đáng. Ôi! lầm lo mà khờ dại to, trải mấy nghìn năm chưa hề có tỉnh ngộ, nghĩ mà tiếc lắm sao! Ngày nay đã đến cái thời-kỳ *nữ-tử khai phóng* đã rõ ra cái thân của nữ-lưu mình đối với đời cũng không khác gì đàn ông. Điều đó thực là một sự vẻ vang trong lịch-sử của nữ-lưu, mà có thể gọi là cái thời-kỳ tái-tạo cho cả nữ-giới mình vậy. Nhưng ta cũng nên xét kỹ và tự hỏi nhau rằng : Ta đối với đời ngày nay thế nào? Cái điều thứ nhất của ta ra đời phải nên biết có những gì? Về những câu hỏi ấy cứ ý riêng em đây em có dự định những điều sau này, là những điều chúng ta nên chú ý trước nhất :

Đối với gia-đình

1· Cải-lương cách ăn mặc. — Quần áo mặc trong người cốt để che thân thể mà cần phải có vẻ mỹ-quan. Xưa nay con gái nước ta cách ăn mặc thực là sơ sài quá lắm. Không kể chi kẻ nghèo đói rách rưới, lối thời, mà chính ngay những kẻ giàu có phong lưu, ăn mặc cũng kém chiếc trang nhã, hoặc quá lướt thướt thành ra thân yếu ớt, hoặc quá trang sức thành ra bộ lố lăng. Vậy ta cũng nhau tìm cách sửa sang thế nào, khiến cho cách ăn mặc có thể hiển hiện được cái đức tính mình, mà nhân-cách cũng khỏi vì đó mà thành ra đê-tiện.

2· Danh hiệu cho chính đính. — Cái thói cũ của nước ta, phàm các danh-hiệu của con gái cứ hay dùng những tên chim muông cỏ cây hay tên các thứ trân bảo mà gọi, như (có long, có phượng, có lan, có huệ, có kim, có ngọc v. v.) cái tên đẹp quí nhưng nào có quan hệ gì, đọc tên nghĩ nghĩa thì chẳng qua là cái danh hiệu chơi đùa, nhiều kẻ cố ý đặt cái tên hay, cần cho người yêu mến. Ta cứ xem như câu phong-dao của trẻ con nhà quê thường hát : (*Có Mai là gái kinh-đô, cái tên có đẹp, nết có thể nào ; hoa mai cốt cách thanh cao, có Mai có được chất nào như hoa*) Câu đó thực đã chứng cái danh hiệu của người ta phải nên cẩn thận. Ta cứ xem từ khi nữ học thịnh hành, thỉnh thoảng các nhà nữ-sĩ có tên trên các báo chương, thực nhiều người dùng những danh hiệu rất là kỳ khôi. Biên đó chị em phải nên có ý một chút, chớ có coi thường.

3· Phải rộng mở tầm tư-tưởng. — rất hẹp hòi, không nói chi kẻ ngu hèn dốt nát, chẳng biết cái chi chi, đến như những kẻ có đôi ba chữ tri-thức, cũng không mấy người là có tư tưởng. Ngoài sự ghen tuông kia khác và những sự mê tín lăng nhăng, không mấy người chịu để trí mà suy nghĩ gì cả. Tục ngữ nói : *Đàn bà sâu sắc như cơi đựng trầu* Câu đó thực chứng rõ là đàn bà ta không có tư tưởng vậy Nghĩ không gì hỏ thẹn bằng.

4· Phải nên giữ gìn sự khỏe mạnh. — Thân thể đàn bà con gái ta, rất là hèn yếu, so với con giai thì chẳng được nước nào. Trước kia ta chịu cam phận ngu giốt đã đành, bây giờ ta đã muốn ra đời cùng với con trai mà chia sẻ nửa gánh giang-sơn, thì cái đời nay là buổi cạnh tranh, ta [illegible] thì ta phải nên giữ gìn cho thân thể được khỏe mạnh.

5· Nuôi dạy con cái. — Cái phận-sự lớn lao nặng nhọc nhất trong người đời đàn bà chúng ta đây thì không gì hơn sự nuôi dạy con cái Một đứa trẻ tự lúc tại thai-bào, cho đến khi nó ra đời và khi nó đã trưởng thành, cái vận mệnh nó quan hệ ở ta hơn là người dàn ông, cho nên cổ-nhân cái bà hiền-thê tổ-mẫu đều lấy sự thai giáo làm trọng, sự nuôi dạy con cái lấy làm một việc cần trọng mà ra sức giữ gìn. Phương ngôn thường nói : *Phác đức tại mẫu*, thực là đáng nghĩa, ta chớ nên nhãng quên.

6· Phải biết khéo dụng thì giờ. — Tục ngữ tây đã nói : *thì giờ là tiền bạc*, nghĩ cho kỹ ở đời không gì quí bằng thì giờ thực. Con gái nước ta xưa nay, ở trong gia đình tự sự bếp nước cơm canh và may và quần áo, thì ít người còn kiêm đến việc gì (đây là nói hạng trung-lưu trở lên). Nhà nào có tiền thì những việc đó không hề bao giờ có mó tay làm, cơm nước thì nhờ người nấu, quần áo mượn người may, chỉ lấy đồng tiền thừa ấy khéo chọn cho mình để cái thì giờ quí báu ấy mà ra ngắm vảo vuốt, đi thuyết về tha, ăn hại chồng con, tiêu phí hàng chục hàng trăm mà không làm nổi được một đồng một chữ. Lại có kẻ tệ hơn nữa, quanh năm ngày tháng không những là chơi không mà lại đem thì giờ làm sự xấu xa để liệt, hoặc cờ đong bạc dài, hoặc đồng lên cốt nhảy, cai gia-đình tốt đẹp số vì gái đại ấy ma dayệt vong. Vậy nay chị em ta phải nên qui mến thì giờ mà chăm làm những việc có ích, đối với gia-đình, đối với xã-hội sao cho nghĩa-vụ được hoàn toàn. Một nhà nữ-sĩ nước Nhật có nói : « Nhiều người chỉ muốn cho được thong thả tháng ngày, cho cái thân được tốt đẹp phương-phi, thế là vẻ vang, nhưng không biết cái thân ấy thực không gì hèn mạt bằng, vì vô dụng cho đời, không ích gì cho người, cái thân sống thừa, cũng như không vậy ». Lời nói ấy thực đáng làm gương.

Kỳ này hãy xin nói những điều chú ý thuộc về gia-đình, còn về phần xã-hội nên thì bao, sau sẽ xin nói tiếp.

(*Còn nữa*)

Thôn nữ Lương-thị-Hiền

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường.
Từ nofilms của Cornell

Ngày hội của các học đường tại Bắc-kỳ.

Các cuộc phát phần thưởng

Trong số báo hôm nay, bản-báo đăng nốt danh-sách các học-sinh tại trường Trung-học được thưởng sách hoặc giấy khen trong buổi phát phần thưởng tại nhà hát Tây ngày chủ-nhật vừa rồi.

Phần thưởng danh-dự

Của Hội-đồng các giáo-sư cho học-sinh giỏi nhất trong các lớp trung-học : M. Vũ-ngọc-Anh học-sinh ban Toán-pháp.

Phần thưởng lưu học sinh

Của quan Đốc-học trường Trung-học cho lưu học sinh được nhiều phiếu nhất của các anh em bạn bầu lên : M. Phạm-hữu-Chí, học sinh ban Triết-học

Trường Trung học

Khóa thứ hai

Lớp Triết học :

Phần thưởng ưu hạng : M. Phạm-hữu-Chí.

Phần thưởng danh-dự : M. Phạm-hữu-Chí.

Luận Triết-học :

Phần thưởng : M. Phạm hữu-Chí.

Giấy khen : M. Vương-quang.

Vật lý học :

Phần thưởng : M. Phạm-hữu-Chí

Lớp Toán-học :

Phần thưởng danh dự : M. Vũ ngọc Anh.

Luận-Triết-học

Giấy khen : M. Vũ-ngọc Anh.

Toán - học

Giấy khen : M. Vũ-ngọc-Anh.

Hóa - học

Phần thưởng hạng nhất : M. Vũ-ngọc-Anh.

Vật-lý-học

Phần thưởng hạng nhất : M. Vũ-ngọc-Anh.

Lịch-sử và Địa-dư

Giấy khen : M. Vũ-ngọc-Anh.

Văn-vật-học

Giấy khen : M. Vũ-ngọc Anh.

— M. Phạm-hữu-Chí.

— M. Hoàng-tiến-Hội.

Thể dục

Giấy khen : MM. Đặng Quốc-Hưu, Phạm-hữu-Chí, Hoàng-v-Được.

Lớp nhất B

Phần thưởng danh-dự : M. Phạm-bá-Viên.

Toán-học :

Phần thưởng giải nhất : M. Phạm-bá-Viên.

Giấy khen : MM. Vương - quảng - Khiêm, Võ-v-Lựa, Tôn-thất-Đạo

Lịch-sử :

Giải nhì : M. Bùi-đình-Tinh.

Luận Pháp văn

Giấy khen : M. Võ-v Lựa.

Chữ Latin dịch ra chữ Pháp :

Giải nhì : Võ-v-Lựa.

Giấy khen : Tôn thất-Đạo.

Chữ Pháp dịch ra chữ Latin :

M. Tôn-thất-Đạo

Lịch-sử và địa-dư :

Giải nhất : M. Võ-v-Lựa.

Giấy khen : MM. Tôn thất Đạo, Phạm-bá-Viên.

Lớp nhất D

Phần thưởng danh-dự : M. Lê-đình-Thi.

Lịch-sử và địa-dư :

Giấy khen : M. Lê-đình Thi.

Bài chúng của lớp nhất B, C và D

Toán học :

Giải nhì : M. Trần-trọng-Khôi.

Giấy khen : MM. Lonis Quang Duy, Vũ-đo-Thin.

Vật-lý và Hóa-học :

Giấy khen : MM. Trần-trọng-Khôi, Đỗ-va-Thin.

Bài chúng của lớp nhất B, C và D

Thi vẽ

Giải nhất : M. Bằng-vũ-Niết

Giải nhì : M. Lê đình-Thi.

Thể dục

Giải nhất : M. Ng.-hữu Sinh.

Lớp nhì D

Lịch sử và Địa dư :

Giải nhì : M. Trần-minh-Phượng.

Giấy khen : M. Ng.-đình-Nhiếp.

Toán học :

Giải nhất : M. Ng.-đình-Nhiếp.

Giấy khen : M. Trần-minh-Phượng.

Vật lý và Hóa học :

Giải nhất : M. Trần minh-Phượng

Giấy khen : M. Ng.-đình-Nhiếp.

Bài chúng của lớp nhì B, C và D

Vẽ

Giải nhất : MM. Nguyễn-Giảng, Trương-cam-Khuyến.

Giấy khen : MM. Đào văn-Tý Trần minh-Phượng, Từ-Hoành.

Thể Dục

Giấy khen : MM. Trần minh-Phượng, Từ-Hoành.

Tiếng Đức

Giải thưởng : M. Ng. Huu-Sinh.

Giấy khen : M. Ng.-công-Charles.

(Còn nữa).

Quan đốc trường Pháp-Việt đạo phía Nam có gửi cho bản quán tờ sau này để đăng báo :

Quan Đốc-học cùng các viên-chức tại các trường đạo phía Nam Hanoi có lời cảm ơn các nhà báo-tâm đã tặng cho những phần thưởng để pháp cho học-trò

Những phần-thưởng ấy đã phát cho các học-trò khá hơn các trường khu phía Nam rồi.

Danh-sách các nhà báo-tâm tặng cho những phần thưởng liệt-kê như sau này :

Quan Giám đốc Peyrot ; bà giáo Pellegrin, Mlle Nicolas-Dung ; M. Taupin ; M. Nguyễn-hữu-Nghi ; sở Thuốc-lá Đông-Pháp ; Hội Bảo-trợ trẻ con lai vô thừa nhận quan Tổng-đốc Trần-văn-Thông, quan Tổng-đốc Lê-trọng-Ngọc, hội Khai-trí tiến-đức ; phòng thương-mại Hanoi, nhà in Trung-bắc-tân văn ; hội Ích-hữu thư-xã ; hội Quảng-hưng-long M. Bạch-thái Bưởi, hội Sán nhiên-đài ; M. Hoàng-đức-Lợi ; một vị ẩn danh M. Ích-ký ; M. Mạc đình-Tư ; M. Bùi-huy-Tín ; M. Phạm-An ; M. Hưng-ký ; M. Lê-đình Cảnh, M. Lê-hữu Lan, M. Ng.-đình-Sân, M. Phác-rô. M. Cát-thành ; M. Đặc-bằng

HAIPHONG

Chủ nhật vừa rồi phát phần thưởng cho học-sinh nam nữ các trường ở rạp hát Tây thành-phốHaipohng. Đúng 3 giờ, các quan văn võ, quan đốc-học và các bà đốc các trường, các ông giáo và các bà giáo ta đến đông đủ cả, hai bên bao lơn dân thành-phố đến xem chật nich. Đến 4 giờ rưỡi, quan phó Đốc-lý và các quan Tây đến đông cả. đoạn rồi bắt đầu có phường nhạc binh cử nhạc một khúc quốc-ca mọi người đều im lặng nghe, song đến quan phó Đốc-lý Paquin đứng lên đọc một bài diễn thuyết, giảng dụ và cám ơn quan đốc và các bà đốc và các ông giáo bà giáoTây Nam và khuyên học-trò phải chăm học để mỗi năm được thêm bộ mũi lên và âu ở cho phải đạo. Dứt lời, cử tọa và các nam nữ đều vỗ tay, rồi đến một ông giáo đứng lên đọc những tên các sở và các ông có thưởng sẵn gửi tiền hoặc sách đến phát cho học trò. Sau đến bà đốc và các bà giáo Tây Nam bắt đầu phát phần thưởng cho nữ học-sinh trước tiên, hơn một giờ mới phát hết. Đoạn rồi phường nhạc binh lại thổi một bài nữa rồi mới phátthưởng cho nam học-sinh mãi đến hơn 6 giờ mới giải tán

SƠN-TÂY

Sáng hôm thứ bảy vừa rồi, hồi 7 giờ rưỡi sáng, phát phần thưởng cho các học-trò ở chợ Nghệ rất là long trọng, từ xưa đến giờ chưa từng được như thế bao giờ. Các học-sinh trường phủ huyện cũng lên lĩnh thưởng hôm ấy, nên đông học-trò lắm.

Quan Tổng-sư có cử quan chánh văn phòng Alberti lên thay ngài để dự lễ phát phần thưởng, có cả quan chánh-đốc Pujarniscle nữa. Các đại viên ấy lên là để chứng kiến cái công khai-hóa về việc học mà quan [illegible] đã nỗi lòng tổ điểm bấy nay. Các quan Tây Nam trong tỉnh có đến đủ cả. Quan Chánh-sở đọc một bài diễn văn kể việc học trong tỉnh vài năm nay rất là thịnh vượng. Này có đến 50 trường mà không đủ chỗ cho học trò xin vào học, nay mai còn làm thêm nhiều trường nữa. Những người đã quá tuổi rồi cũng có chỗ mà học, vì quan Chánh có mở thêm lớp học tối ở các trường nhà quê mà lớp học này cũng đông lắm. Sau đến quan huyện Thạch-thất và mấy ông giáo cũng có đọc mỗi ông một bài diễn-văn bằng chữ Pháp nữa. Đến mười giờ thì xong, học-trò đều về đầy rất là vui vẻ. Cả nhà học-hành khó nhọc nay đến nghỉ hè đều nơm nớp cả.

BẮC-GIANG

Trường Văn-câu và Ngọc cục

[illegible] phần-thưởng cho học trò. Nhà trường trần thiết khác ngày thường, nào kết là cái hoa, nào treo sơ Đại-pháp có Bảo-hộ trông cũng lịch sự. Trước khi phát thưởng, ông giáo có đọc một bài khuyến nhà học trò phải ăn ở cho vệ-sinh trong nhà nông nỗi, công phải ăn lại những bài đã học.

Sau xin kể danh sách những nhà hảo tâm cho phần thưởng :

MM. Đinh-quang-Chiểu Tri-phủ Yên-thế, Ng.-v Định chánh bá tổng Ngọc cục, Ng. v Ấm ly-trưởng Ngọc-nham (mở tại) Võ-kẻ-Hiệu, Trg-giáo học-thụ quản trị học đường

PHÚC-YÊN

Hôm 11 Juin hồi 8 giờ sáng trường con trai con gái tỉnh Phúc-yên đã làm lễ phát phần thưởng tại Văn-miếu, có quan Giám-binh kiêm phó chủ tọa thay quan Đại-lý đi vắng.

Trước tiên giữ các, quan, các qui phu-nhân và các thân hào đã lục tục đến dần.

Đúng 8 giờ khai lễ.

M. Mai, đốc học trường con gái, có đọc một bài diễn văn bằng quốc âm đại khái cám ơn các qui khách đã bỏ cố đến xem phát phần thưởng và khuyến học-trò sau này nên khuynh hướng về thực nghiệp chớ có xô cả về nghề làm quan, làm lại.

Quan Giám-binh đáp lại mấy lời cũng khuyến học-trò lấy thực nghiệp làm trọng để nước Nam sau này được giàu mạnh hơn lên

Mỗi bài diễn văn đọc xong tiếng vỗ tay rầm rầm.

Sáng hôm chủ nhật được giời mát mẻ nên tuy trong Vănmiếu đông người mà không đến nỗi khó chịu lắm.

Độ 9 giờ phát hết phần thưởng rồi học-trò ra về ai nấy lấy làm hớn hở người lớn trông thấy cũng lấy làm vui

Có hai phần thưởng danh dự :

1. Trường con giai phần thưởng danh dự của quan Đại lý cho cậu Ng-hữu Thọ học-trò lớp nhất

2. Trường con gái phần thưởng danh dự của quan Tuần phủ cho cô Ng-thị-Đơm, học lớp sơ đẳng.

Còn nhiều phần thưởng khác của các quan các viên chức các tỏa và các thân hào hàng tỉnh gửi cho, xem ra tỉnh này lắm nhà ăn cần về việc học được lắm tôi lắm.

HƯNG-YÊN

Theo lệ thường niên sáng hôm 11 Juin hồi quá 9 giờ, trường Pháp Việt có quan phó Công-sứ thay mặt quan chánh Công-sứ làm chủ tọa đã làm lễ phát phần thưởng cho học-trò năm nữ. Tuy nhà trường không trần thiết long trọng như mọi năm, nhưng sách thưởng nhiều lắm, những sách vở ấy phần nhiều do ở các nhà nhiệt thành về việc học gửi cho để làm phần thưởng.

Dự lễ phát phần thưởng có đủ mặt các qui-quan và Nam-quan và các viên tòng-sự các sở cùng là thân hào trong tỉnh. Trước khi phát phần thưởng ông đốc-học Girault có đọc một bài diễn văn, kể đến quan phó công-sứ cũng đọc một bài.

Hai bài diễn văn đại khái chỉ khuyên học trò cố sức mà học hành cho tiến-tới để sau này trở nên những người hữu-dụng cho xã-hội. Ông đốc có khuyên học trò phải biết yêu mến bố mẹ và anh em, chính sự biết yêu mến ấy mà sau này mới có thể trở nên người có giá-trị.

Quá 10 giờ phát phần thưởng xong, học trò kéo nhau ra về nét mặt xem ra hớn hở lắm.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 13 Juin này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f. 80.

Cuộc ngự du Đại-pháp. — Phó Toán-quyền có lại cẩu cho các báo-quán tin sau này :

Tau *Porthos* vì bị ngược gió cho nên tối thứ bảy 10 Juin hồi 20 giờ mới tới nơi. Hoàng thượng có đi thăm thành phố rồi có ngự ở dinh quan Toàn-quyền tiếp các quan chức Hoàng-thượng thấy nhân-dân cung nghênh rất long trọng thì có tỏ ý đẹp lòng lắm. Hoàng thượng và Hoàng-thái-tử cùng các quan đều được khang an. Sáng sớm chủ nhật, hồi 5 giờ, tàu *Porthos* lại chạy.

Trong tờ lại cẩu trên fy không nói là tàu *Porthos* đến xứ nào, song cứ tính ngày từ khi tàu fy khởi hành thì chắc là đến Djibouti là một thuộc địa của Đại-pháp.

Quan Thống-soái đi Haiphong. — Bến sáng mai quan Thống-soái Blondlat sẽ xuống Haiphong đi kinh-lược các đạo binh. Ngài đi 6-16 chừng 9 giờ thì tới Haiphong. Buổi chiều ngài sẽ đi nghỉ tại Đồ-sơn.

Hôm sau thứ năm, quan Thống-soái sẽ đi kinh-lược các đạo quân ở Núi đèo và Kiến-an rồi ngài sẽ đi Quảng-yên và Hải-ninh.

Thi bằng Sơ học tốt nghiệp — Sáng hôm nay tại trường Pháp-Việt Sinh-từ đã bắt đầu thi bằng Sơ học Pháp-Việt. Số học trò ứng thi những 971 người, bởi vậy gọi lên học trò từ 6 giờ rưỡi sớm mai đến quá 11 giờ mới xong. Không kể Hanoi, số học sinh ứng thi ở các trường các tỉnh nhiều nhất là Nam-định được 581 người, rồi đến Việt-trì 375 người, Lạng-sơn 267 người, Haiphong 221 người.

Luận Pháp-văn

Vous témoignez respect et gratitude envers vos maîtres Dites pourquoi?

Thi bằng trung học bản xứ. — Sáng hôm nay thi bài vật-lý và văn vật học.

Jeu actifs. — Physique. 1° — Gal vanomètres et ampèremètres.

2° Problème La force électromotrice d'une génératrice est 15 volts. On réunit ses pôles par un fil conducteur qui se trouve parcouru par un courant de 2 ampères. La différence de potentiel aux bornes est alors 10 volts

Trouver la résistance du fil et la résistance du générateur du courant.

Hóa học. — Acide acétique.

Văn pôi học — Exposer les modifications caractéristiques subies par l'appareil respiratoire des vertébres en vous élevant progressivement des poissons aux mammifères.

Nhiều hiện câu đối quá. — Bộ này thành-phố Hanoi ta có biết bao là hiện làm câu đối. Tay vậy, những nhà lịch sự, muốn được câu đối hay rẻ và đẹp thì vẫn đến hiệu *Gip-long* là một hiệu phát khởi ra nghề « Đối trướng cải-lương » tại số 18, phố Tiên-sinh, Hanoi.

Cuộc phát phần thưởng tại trường Thầy dòng — Chiều hôm qua, hồi 4 giờ trường Thầy dòng (Ecole Puginier) đã làm lễ phát phần thưởng cho các học sinh rất trọng thể, có đức giám-mục Bigollet làm chủ tọa. Các quan văn võ và các nhà có con học tại trường fy đến dự cuộc đông lắm. Năm nay cuộc bội mở tại các nhà chơi nghỉ của trường học vừa rộng rãi hơn mà lại thoáng hơi hơn là ở trong nhà học. Tay vậy mà cũng không đủ chỗ cho mọi người ngồi. Các sách phần thưởng bìa đỏ gấy vàng bàn nào cũng chồng từng đống cao, như vậy đủ biết là số thưởng nhiều lắm.

Cũng như mọi năm trước khi phát phần thưởng cho mấy lớp lại diễn một tấn kịch rất hay các vai trò đều do học sinh trong trường đóng cả.

Mãi đến quá 7 giờ tối mới xong, thật là một cuộc vui cho các học sinh cùng những nhà có con học tại trường fy.

Thi bằng tú-tài tây. — Sáng hôm qua, hồi 8 giờ tại trường trung-học đã bắt đầu thi bằng tú tài tây phần thứ hai.

Các đầu bài thi như sau này :

A Toán-học

1. Caracteres de divisibilité par 9, 3, 11.

2. La décomposition d'un nombre entier en un produit de facteurs premiers ne peut se faire que d'une seule façon.

3. Definition et extraction de la racine carrée d'un nombre fractionnaire à une approximation décimale donnée.

Tính đố

Un rectangle ABCD de dimensions 2a et 2b et de point P peut se déplacer dans un plan vertical. Il est retenu par un fil OM de longueur l attaché au point fixe O, et le sommet A glisse sans frottement le long d'un mur vertical OZ. Le centre de gravité G est au centre du rectangle et M est au milieu de AD.

1. Déterminer la position d'équilibre et calculer la tension du fil.

2. Le fil OM restant tendu, on déplace le rectangle en faisant glisser A sur OZ. Etudier la variation de GH, distance de G au plan horizontal passant par O. Vérifier que la position d'équilibre correspond au maximum de cette distance.

Note. — On sait que la tension du fil est donnée suivant le fil.

On pourra prendre pour variable l'angle A O M.

Pháp-văn

(série A, B, C, et D)

I

Commenter cette définition de la *tragédie classique*, par Voltaire.

« Resserrer un événement illustre et intéressant dans l'espace de deux ou trois heures, ne faire paraître les personnages que lorsqu'ils doivent venir, former une intrigue aussi vraisemblable qu'attrayante, ne rien dire d'inutile, instruire l'esprit et remuer les cœurs, être toujours éloquent en vers et de l'éloquence propre à chaque caractère, parler sa langue avec autant de pureté que la prose la plus chatiée »

II

Expliquez ce vers de Victor Hugo :

« J'ai disloqué ce grand mais d'alexandrin »

III

Apprécier l'œuvre coloniale de la France.

Luận triết-học

Serie philosophie

1. L'observation dans les différentes sciences.

2. Fondement moral des pouvoirs de l'Etat.

3. Qu'est-ce que l'ame?

Kỳ thi bằng Tiểu-học Tây. — Bằng Tiểu-học Tây (Brevet élémentaire) nay đã thi xong rồi. Các học-sinh ta được những ai cho sau này trúng tuyển :

MM. Phạm quang-Anh, Phạm-văn-Bảng, Ng-đức-Bảo, Ng bá-Bật, Ng-khắc Cẩn, Ng-hữu-Cẩn, Hà đương-Cân, Ng-thiện-Chí, Trần-v-Chữ, Cha-Chuẩn, Nguyễn-bá-Hân, Ng-võ-Hào, Phạm-gia-Hỗ, Ng-nha Hoàn, Lê-văn-Hợi, Lê-Khải, Đặng-Kham, Hoàng-đình Khảm, Trần-v-Khang, Hoàng-Khôi, Ng-v-Khuê, Phan-trọng-Kiên, Ngô-đức-Kính, Ng ước-Lễ, Trần-văn-Loan, Lê-v Long, Trần-v-Long tức Phúc, Ng-bá Lương, Đặng-trần-Lưu, Ng-đức-Mão, Bế-Ngọc, Trần-v-Ninh, Phạm-cao-Phan, Phạm-Tá, Phạm-

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

N° 48

TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(Dix ans plus tard)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả : ALEXANDRE DUMAS

Dịch-giả : NGUYỄN-HẢI

Mười mươi, mười ba hiểu ngay đó là lời gọi, bèn đội mũ lại giữ bụi áo rồi theo *Đạt-ta-nhan*. Nhưng *Đạt-ta-nhan* vừa đi vơ vẩn, vừa xem xét cái nọ cái kia vẫn có ý không dừng chân lại. Công đi thẳng ra ngoài cổn cát, mười người kia thì đều lấy làm kinh ngạc vì thấy đi theo lẫn nhau, đều lấy làm lo ngại vì tả hữu, trước sau có người cùng đi với mình mà mình không ngờ từ trước ; mười người fy cứ vừa đi vừa đưa mắt nhìn trộm nhau. Vào đến tận một chỗ khuất trong đám cỏn, *Đạt-ta-nhan* mới quay lại thì thấy họ đi cách xa nhau thì mỉm cười mà gio tay làm hiệu hòa-bình.

— Thôi, thôi, ta chớ nên xâu xé lẫn nhau. Trời sinh ra các đồ để ăn chung ở lẫn với nhau. để đồng lòng với nhau trong hết mọi việc, chớ không phải để các ông xâu xé lẫn nhau đâu.

Bấy giờ mới không thấy rụt rè nữa, mười người cùng thở được ra hơi, dường một được lòi ở trong áo quan ra, mười người cùng xem xét quan ra, mười người cùng xem xét nhau. Xem xét nhau xong thì đưa lẫn nhau Xem xét nhau xong thì đưa mắt nhìn đến nhà tướng ; *Đạt* vốn mắt nhìn đến nhà tướng ; *Đạt* vốn có cái đại tài nói với những bạng người như thế mới xuất phẩu ra một bài thuyết vận vẫn-tắt này. lời lẽ rất hùng hồn, giọng nói rất hăng hái :

— Các ông, biết thấy các ông đã biết tỏi là ai. Tôi chiêu mộ các ông vì đã biết các ông là người can đảm và muốn dẫn các ông đi đỗ một việc rất vẻ vang. Các ông hãy cứ tưởng tượng rằng làm việc cho tỏi tức là làm việc cho Hoàng-thượng. Duy tỏi chỉ nói trước cho các ông biết rằng nếu các ông, để lộ ra một mẩy may nào, thì tỏi đành phải dùng cách nào tiện lợi nhất mà đánh cho bể óc các ông. Các ông ai các ông hẳn cũng biết rằng quốc-gia một sự cũng tỉ như thứ thuốc độc giết được người ; thứ thuốc fy cón ở trong hộp mà hộp cón đóng chặt thì không có làm hại cho ai ; ra khỏi ngoài hộp thì nó giết chết tức thì. Giờ, các ông hãy lại gần đây, các ông sẽ biết được mọi việc trong cái việc bí-mật fy, mà tỏi có thể nói được với các ông.

Cả mười người cùng có bộ tò mò muốn biết mà sán đến gần. *Đạt-ta-nhan* lại nói :

— Các ông lại gần đây, để cho con chim bay qua trên đầu ta, con thỏ đứa trên cỏn cát, con cá nhảy khỏi mặt nước, cũng không thể nghe được những lời ta sắp nói. Ta cần phải biết và phải về trình bày với quan Hộ-bộ thượng thư xem việc bán buôn lậu thuốc của người *Anh* làm thiệt hại cho các nhà thương mại nước ta thế nào. Tôi sẽ vào khắp mọi nơi, tôi sẽ trông thấy hết mọi sự. Chúng ta là một bọn thuyền chài nghèo xứ *Bi-các-đi*, bị trận cuồng phong xô vào bãi bể. Chẳng cần phải nói, các ông cũng biết rằng bọn ta bảo cá không hơn kém gì lũ thuyền chài thật. Tuy nhiên, người ta cũng có thể đoán ra được chúng ta là ai, mà khiến cho chúng ta phải lo ngại ; vậy chúng ta cần phải có thể không cự lại được, sự đó rất là cần cấp : fy vì thế mà tỏi mới lựa chọn đến các ông, các ông là người có tri-khôn và có can đảm. Chúng ta được ăn sống sung sướng mà không có sự biểm nguy gì lớn, vì sau lưng ta đã có một quan bảo-hộ có thể lực to, nhờ có quan bảo hộ fy không còn có sự gì phiền nhiễu cả. Duy có một điều trái ý tỏi, nhưng tỏi mong rằng ta chỉ giảng giải giảng giải lắt, thì các ông sẽ làm được cho tỏi ra khỏi cơn khó nghĩ. Điều trái ý tỏi fy, là tỏi phải mang theo một bọn thuyền chài ngu xuẩn, bọn fy sẽ làm phiền cho lắm lắm chớ nếu trong bọn các ông may ra mà lại có ông nào đã được trông thấy bể rồi...

Một người lên tiếng nói :

Ồ ! Nếu chỉ có thế ! thì tỏi đây, tỏi đã phải làm tù của quán cường đạo xứ *Tuy-ni* trong ba năm trời, tỏi biết nghề thủy chẳng kém gì một ông thủy sư đề-đốc.

Đạt-ta-nhan rằng :

— Các ông coi đó, sự ngẫu-nhiên thật là một sự qui-hóa quá !

Đạt-ta-nhan nói câu fy có giọng mừng rỡ giả không thể nào tả xiết ; vì *Đạt-ta-nhan* vốn đã biết người tù của quán cường đạo fy trước vốn là một tên bài-khẩu, *Đạt* chiêu mộ fy cũng chỉ là vì đã biết trước như vậy. Nhưng *Đạt-ta-nhan* chỉ nói đã những lời cần phải nói, chớ không nói dài lời, để cho kẻ khác sinh nghi được. *Đạt* lấy lời giảng giải fy làm vừa ý, nhận lấy điều kết quả mà dường như không chú-ý đến cái nguyên-nhân, lại có một người thứ hai nữa nói rằng :

— Còn tôi đây, nay sao, tôi lại có một người chú đỡ việc ở của bể *Lá-xen*. Từ thuở tôi còn nhỏ tuổi, tôi đi tinh nghịch trong nghề thuyền chài, vậy nên tôi biết bơi chèo, kéo buồm rất khéo chẳng kém gì một tên thủy thủ nhà nghề vậy.

Tên này cũng không nói đối kém gì tên thứ nhất. Nó đã phải học tập sáu năm trong những thuyền rồng của nhà vua, ở cửa bể *Xi-ô-ta*. Hai người nữa ngay thẳng hơn, thú nhận ngay rằng mình đã làm việc trên một chiếc tàu làm lính khổ sai : Hai người này không lấy thế làm thẹn. Bởi vậy, *Đạt ta nhan* thành ra làm chủ-tướng cho người người chiến-sĩ, mà bốn người là thủy quân, thế là lọc bình, thấy bình có cả ; vì thế *Ba-lăng-sê* hay sự đó thì *Ba-lăng-sê* thật lấy làm vinh hạnh.

Chỉ còn phải truyền lệnh cho quán lính, mà *Đạt-ta nhan* truyền lệnh rất tinh tường. *Đạt* truyền cho mọi người phải sắp sẵn để lên *La-Hay*, người thì theo bờ bể đến *Bê-sê-ken*, người thì cứ đường cái mà đến *Anvê* tính từng ngày đường một, rồi bọn nhau trong một lần ngày nữa sẽ họp nhau tại giữa thành phố *La-Hay*. *Đạt-ta nhan* dặn mười người cứ tùy thích mà đi với nhau hai người một. *Đạt-ta-nhan* cũng chọn lấy hai người bộ mặt để thương hơn cả, hai tên thủ-vệ *Đạt* đã biết tự xưa, chỉ phải tội hay rượu chè bài bạc. Những người fy, cái ý vẫn mình vẫn chưa mất hẳn, mặc được áo quần sạch sẽ thì trái tâm ở trong chắc lại thêm thức được như xưa, *Đạt-ta-nhan* không muốn để cho những người kia sinh lòng ghen ghét, mới đi cho những người kia đi trước. Hai người ra mắt, thì *Đạt-ta-nhan* giữ lại sau, lấy quần áo của mình cho mặc, rồi ba thầy trò cùng đi.

(Còn nữa).

LỜI RAO CẦN KÍP

Giải-tán Hội Đồng-ích

Các ông các bà ai còn nợ Hội **ĐỒNG-ÍCH** nên cần-kíp đem tiền còn nợ ấy đến giả cho ông E. CHATAIGNEAU là Giải-tán-viên của Hội ấy ở phố Carreau (phố Nhì) số nhà 57 Hanoi, nếu để chậm trễ thì Hội ấy sẽ đem thưa kiện tại Tòa án.

Giải-tán-viên
3376 E. CHATAIGNEAU

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách sem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi sẽ mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhớ ma làm ra không đổi được. lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi sẽ mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho sở xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận cho :

« **Nhà Bán-thuốc** Ed **Montès** có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Trang-tiền, số nhà 54 Hanoi.

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54 Rue Paul Bert Hanoi.

PHỤ KẺ PHẢI ĐAU

Nhẽ hèt các người Nam Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khi quán nỉ đã nhức, thuốc không phải đường, hoặc là đã không chữa chắc nên có sự hãi những người phải đau khi quán đi hình mến, hoặc phải đau ở phổi ; nay hết các người phải những lạo, nay tôi khuyên các người nên chữa ngay đi

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã bảo là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tử nhược tốn. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau nay không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người có biết không ? Nào có bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa gồng Nam Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều khỏe sống được. Người có bệnh lao mà có lấy sinh con đẻ cái được, thì cái sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Nói người Nam Việt, sau các người không mắc bệnh Nam Việt bao nhiêu đi, sẽ các người không mạnh giống Nam Việt tiêu diệt đi, thì chữa bệnh đi mới được.

Vậy xét việc thu cho hiệu Bảo chế MONTÈS số 54 *Paul Bert* mà bắt mua một lọ SIROPCROSERUM giá là 3 hào. Sang có chữa trước khi ăn cơm tối nhớ một thìa xúp, uống một lọ, thì ít ay khỏe mạnh và hết đau.

BRONCHOSERUM

◉ Một lọ . . . 0$ 90

Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon

Giá một chai . . . . . 2$ 25

DẦU GAN CÁ THU

60 giọt 1$ 80 đến 2$ 00 (tùy theo giá bạc kho Nhà-nước lên xuống)

Thuốc chữa bệnh hen rất thần hiệu
(SIROP N)
Một chai. . . . . 1$ 80

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »
Một lọ. . . . . 4$ 45
Độ 0$ 70 đến 0$ 80
Sáu lọ. . . . . 24$ 50
Độ 3$ 90 đến 4$ 00

Thuốc nước bổ huyết
« LE PEPTO KOLA ROBIN »
Một lọ . . . . . 1$ 50
Độ 1$ 70 đến 1$ 80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA
Thuốc (máu-bổ bổ huyết)
Một lọ . . . . . 1$ 10
Độ 1$ 80 đến 1$ 90

CACHETS ANTIGRIPPES

Trị bệnh sốt dịch : như bệnh grippe bệnh cảm, về mùa nay thường hay hại người hết là bệnh grippe, nhiều người phải chỉ trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 2 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu đã cứu vớ số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng : cách 3 giờ đồng-hồ uống một viên rồi uống nước rất nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng có ít người cho nóng đến thì phải trong 24 giờ là khỏi.

Bào-chế MONTÈS, 54, phố Paul-Bert, Hanoi

đức-Tế, Đặng-đức-Thái, Phạm-huy-Thái, Ng-ngọc-Thiêm, Trịnh-v-Thiệu, Phan-văn-Thìn, Doãn-duy-Thông, Phùng-bá-Thu ước Alphonse Hoàng-khắc-Tuy, Đỗ-quang-Tiếp, Trịnh-như Tiếp, Phạm-v-Toản, Ng-v Trạch, Lê-v-Triển, Ng-hoàng-Tư, Đoàn-v-Tuấn, Lê-Tỷ. Ng v-Ứng. Ng-tử-Vân. Bùi thọ-Vinh, Vũ-trọng-Yên, Phạm-văn Đạm. Ng thái-Đào. Ng v Phúc Trần v Phúc. Hà-v-Quang. Ng-đình Quang Trịnh-đình-Quỳnh.

Thuyên chuyển trong ngạch quan lại. — Bãi-bằng Phấn, tri huyện hạng nhất huyện Bình xuyên (Vĩnh yên) nay đổi đi Yên-lạc thay Từ-bội-Thực.

M. Từ-bội-Thực, tri-huyện hạng nhì huyện Yên lạc (Vĩnh-yên) nay đổi đi huyện Tam dương (Vĩnh-yên) thay M. Ng-v-Thân đổi đi nơi khác.

M. Ng-v-Thân, tri-huyện hạng ba tại huyện Tam-dương nay đổi đi Bình-xuyên thay M Bùi-bằng-Phấn.

M. Nguyễn văn-Thực, thừa-phái Lạng tử ở châu Sơn động (Bắc giang) nay đổi đi Lương-sơn (Hòa-bình) thay M Đặng-khôi Tuyên tạ thế.

M. Ng-hữu-Thanh, thừa-phái hạng năm tại huyện Kim-thành (Hải-dương) nay đổi đi châu Sơn-dương (Bắc-giang) thay M Ng v Thực.

M. Ng-huy-Tương, thừa-phái hạng năm tại Ninh-bình nay đổi đi Yên-định (Bắc-giang) thay M Vũ Qui phải cách chức.

Một cái án mạng — Đêm hôm chủ nhật vừa rồi, tên Ân là cu-li nhà ở làng Khâm-thiên đánh chết vợ rồi vứt ra ngoài vườn, nói rằng vợ có ngoại tình. Quan sở tại đã cho lính giam để cứu xét.

MỘT DỊP HIẾM CÓ !

Xe ô-tô hiệu « Ford » chạy còn tốt 15 n. 2 cái lốp (pneu.) 2 cái ruột (chambre à air) 2 cái kích bánh (crics) 4 cái máy biết sử chạy nhanh chóng là bao nhiêu kí-lô mét về các đồ phụ nhiều lắm

Giá định : 980 $ 00.

Hỏi tại M. Boulion, Nhà máy giấy (Blanchisserie Pierre) ở Thuy-khuê.

Gửi nói số 97. 3274

Phát phần thưởng tại trường Văn-tập. — Đến chủ nhật 18 Juin này tại trường Văn tập phố Cửa-đông trường gà M. Hoàng-trọng-Phu là giáo sư sẽ làm lễ phát phần thưởng cho học trò. Trường lấy lại định mở thêm lớp học về số học trò xin vào học đông

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Cũng vì cờ bạc. — Tên Khúc-TA nguyên thư ký sở Luc-lộ nhà ở ngõ Tô lịch vì thua bạc nên đeo công mắc nợ. Một hôm thấy người có ở nhà quê đem nhiều tiền bạc ra Hanoi sắm sửa đồ nữ-trang đề cưới con, tên Tô cần tiền trả nợ, liền đem tên Khúc Gi cùng tên Lâm-Yên cũng là người họ đến dọa hôm ra ăn cắp những đồ nữ-trang bằng vàng đem cầm bán lấy tiền chia nhau. Tòa án Trung-trị Hanoi phạt tên Tô 1 năm tù, tên Gi tù tháng và tên Yên 6 tháng về tội ăn cắp. Vì người có xin thú, nên tòa Thượng thẩm cho rồi tên Ấy án treo.

Chưa đủ giàn phi. — Ở xứ Xiêm-Haiphong có mất trộm xi-măng. Sau khám thấy thuyền tên Khách Yu-sing-Soui thực Nhi Sương bắt được 20 thùng xi-măng chực đem chở đi nơi khác để bán. Tòa án Trung-trị Haiphong phạt tên Nhi-Sương 6 tháng tù về tội chứa đồ ăn cắp. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên Ấy xuống 4 tháng.

Chống cự người sở Thương chính. — Một hôm có người bảo sở Thương chính tỉnh Hải dương rằng nhà tên Trần-văn Khai bán rượu tỷ có rượu lậu. Sở Thương-chính cho người về lính cơ huyện sở tại về khám. Tên Khai thấy có người sở Thương-chính về bảo người nồi hiệu trống gọi làng nước đem gậy đến đánh để trong làng ai có rượu lậu thì đem mà đấu tán đi. Lúc bấy giờ chỉ nhận được tên Tuấn tên Văn là kỳ mục, tên Sự tên Minh, tên Thuyết, tên Hảo, tên Thọ và tên Nho mà thôi. Tòa án Trung-trị Hanoi phạt mỗi tên 1 năm tù. Tòa Thượng-thẩm tăng tội tên Khai lên 15 tháng vì tên Ấy là đứa thủ xướng và ý ăn phạt những tên khác.

Một cách lừa mới. — Cách mấy hôm nay có ông lão đáp xe hỏa từ Hanoi về, khi sắp đến ga Bình-lục, thì có một người lật đật mang khăn gói đến nói rằng : Trong khăn gói này có một cái khăn nhiễu của tôi, chẳng may mất vé tàu, vậy bán rẻ lấy tiền để mua vé khác. Ông lão nghe nói, mừng rằng một món có lời, liền trao tiền mua lấy gói, đến khi về nhà giở ra thì là một gói rẻ rách, thối thôi ta đã mắc tay ai rồi, cần rẻ là của ôi, hối cũng không kịp nữa. Những cách lừa ấy, bà con thường mắc mà không khỏi bụng tham. Ngán thay !

VIỆC BẮC-KỲ

SƠN-TÂY

Mẹ mìn giết người. — Việc đào con gái 14 tuổi con một người hàng Đồng, bị mẹ mìn đổ rồi giết quẳng xuống giếng mà bản-quán đã đăng độ trước, thì nay tòa Nam án mới xử đến. Tên thị Mỡ đổ con bé con phải án 20 năm khổ sai. Tên bếp Du và hai đứa nữa mà thị Mỡ khai là những đứa đánh chết con bé con, thì tòa án tha cả vì không đủ bằng chứng. Bố mẹ con bé chết thấy chúng được tha như thế thì xin chống án.

TUYÊN-QUANG

Cuộc sổ số bằng đồ đạc (Tombola). — Tòa Sứ tỉnh Tuyên-quang có xin quan Thống-sứ cho phép mở cuộc sổ-số bằng đồ đạc (Tombola), để để lấy tiền cúng vào Hội Trợ cấp những người mù lòa tàn tật về kỳ chiến-chánh (oeuvres des Aveugles et mutilés de la Guerre), mỗi vé bán là 0 p. 25. Đến ngày hội Chính-trung 14 Juillet 1922, thì sổ số, cả thảy sẽ có 500 số trúng, các đồ đạc thì đã bày tại nhà hội quán « ấm đun »

Nghe đâu, nhân việc sổ số ấy mở, hội viên của một hội trong tỉnh Tuyên quang, vì lòng nhiệt thành mà sẽ hội nhau lại, tuyển tập tấn kịch « Trường giả học làm sang — Le Bourgeois Gentilhomme » có lẽ đó trong tuần tháng bảy tây này thì sẽ diễn, thu được bao nhiêu tiền, trừ các khoản chi phí xong rồi thì sẽ cũng hết cả vào hội Trợ-cấp để nói trên này.

Tin ấy cũng không lấy gì làm đích xác lắm, nhưng nếu có diễn kịch thật thì cũng là một việc hay chung cho hội ấy ; đáng-mừng thay ! mong lắm thay !

N. V. T.

HƯNG-YÊN

Thuyên chuyển trong ngạch học chánh. — Ông Girault là giáo-sư mới ở Pháp sang, về thay ông Đoàn-văn-Thông làm đốc-học Hưng-yên. Ông Girault đã tới Hưng yên chiều hôm 10 Juin. Khi ngài về, có ông giáo có dẫn học-trò ra bến tàu đón ngài rất trọng thể.

Buổi chiều hôm ấy, ngài xơi cơm với các ông giáo. Sáng hôm 11 ông Đoàn-văn-Thông đã bàn giao công việc nhà trường cho ông Girault và đã thượng 16 cùng giá-quyến chuyến tàu thủy buổi chiều tới Hanoi.

Ông Thông về Hưng-yên đã được hơn bốn năm, cách giao thiệp của ông đối với anh em chúng bạn rất là nhã nhặn, ông khéo ở, không mất lòng ai bao giờ. Vậy ông đổi đi ai cũng lấy làm tiếc.

PHÚ-LÝ

Chết đuối. — Hôm 10 Juin có một người lính khố-xanh số 1583, tên là Nguyễn việt-Vận, quán ở Lạc-thành, tỉnh Nam-định, nhân trời nóng nực, hồi 7 giờ tối ra tắm ở dốc cầu Sắt không hay tại sao mà chết đuối. Mãi đến 7 giờ sáng hôm sau mới tìm thấy xác, quan thầy thuốc khám nghiệm xong thì quan binh cho một đội khố xanh mang hòa và bông súng đi đưa đám

NINH-BÌNH

Hội Thể-thao. — Tỉnh Ninh-bình sắp có một hội Thể-thao, khởi xướng ra bởi các ông tổng sự ở các sở nhà-nước và mấy ông buôn bán trong tỉnh-phố.

Tối hôm thứ sáu 9 Juin vừa rồi, các ông, (phần nhiều là hội Tri-trí) có xin phép họp đại hội-đồng tại hội Tri-trí, ông thầy-thuốc Bùi-đức-Long là hội-trưởng lâm thời chủ tọa.

Các ông họp hội-đồng để làm điều lệ, nay mai đem trình quan Công-sứ ngài duyệt y là hội thành lập vậy.

Hội Thể-thao này dụng được sẽ là hội Thể-thao thứ nhất ở Ninh-bình. Tỉnh Ninh-bình sông nói quanh co, không khí sạch trong mát mẻ, đồng trong cảnh lấy ai không thấy trong lòng hưng khởi vẫy vùng nhảy nhót, ai không muốn thể thao ! Thể mà lị thay hội Thể-thao này mới là hội thứ nhất !

Mong rằng khi điều-lệ đệ trình quan Sứ ngài sẽ vui lòng mà nhận ngay và giáp cho hội nên thịnh-vượng. Thiếu-niên tỉnh Ninh-bình sẽ có những cuộc chơi vui và có ích.

VIỆC KINH-ĐÔ

Kỳ thi Sơ-học tốt-nghiệp — Nay đã đến kỳ thi sơ-học tốt nghiệp, sổ học sinh trúng thì sẽ hay đông lắm. Tại Huế đã có sổ học-sinh đến hơn bảy trăm người ứng thi, còn các tỉnh khác chưa kể. Những ngày thi ở Huế và các tỉnh đã định như sau này :

Tại Huế và Qui-nhơn, Thanh-hóa ngày 17 Juin 1922 ; Hà-tĩnh, Faifoo và Quảng-bình ngày 13 Juin 1922 ; Nam-trang Phan rang và Phan thiết ngày 11 Juin 1922

Các thứ quả mất mùa — Thường đến tháng tư tháng năm thì các chợ bán đầy những thứ quả phẩm nào là quả thơm, mít vải, nhãn, lồi đào thanh v. v. Thế mà năm nay đã đến mùa quả mà quả chẳng có, các nhà có vườn mất hoa lợi hết nhiều lắm ; ở xứ nầy quả mất đã xong, cho đến các xứ khác như là xứ Bình-định mất mùa xoài, xứ Saigon mất măng-cut, xứ Quảng-bình mất dưa, xứ Quảng-trị mất thơm, thế thời đó biết cái khí hậu xứ Trung-kỳ năm nay có phần nào nhiệt lắm mà thường thấy năm nào tử tháng ba đến tháng sáu mà trời khô hạn như nay thời chắc là qua thu đông sẽ có lụt lớn. Ấy là một cái hiện-tượng mà các nông nên để phòng lắm thay.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUI-NHƠN

Gạo lứt, bạc đồng và người đẹp đều xuất cảng. — Nhơn hai tháng nay, nhà nước cho phép xuất cảng gạo tại tỉnh Bình-định trước khi các chú chưa mua, thì giá chỉ có 2 p. một tạ gạo lứt, đến khi các chủ được phép mua gạo, thì giá gạo tăng lên tới 4 p một tạ hoặc là cao hơn nữa cũng có, lấy là giá gạo lứt, còn gạo trắng thì lại cao lắm lắm, cho nên các nông gia tranh nhau mà bán gạo nhiều quá, có nhiều nhà bán hết cả lúa, không để dự phòng đến mùa sau ; tại cái thói ham cái cận lợi của bọn nhà-quê ta, bề được tiện thì cứ bán, mai hậu mùa màng có rải ra mất mát thì phi khoanh tay nhịn đói. Tất đến tiệm các chủ mà vay một vốn mười lời, hay là mua lại gạo lúa đã bán cho các chủ ngày trước, giá một thành ba cũng cam tâm. Mà quái lạ thay ! các chủ mua gạo rất nhiều, vì trong khoảng hai tháng nay, các đoàn tàu Hồng kông đến chở gạo tại Qui-nhơn, đoàn thì ba chiếc, đoàn thì năm sáu chiếc ; chiếc nào chiếc nấy chở gạo đầy lìm đi cả, thậm chí có chiếc chạy ra cửa mà phải cạn chạy không được, là vì chở khẩm quá. Như vậy thì biết bao nhiêu là tấn gạo đã tải đi, mà tôi. Còn cái số bạc các chủ đã xuất ra mà mua gạo, kể tới hàng trăm hàng nghìn, nhưng vậy mà các chủ cũng vẫn cần đến bạc đồng luôn luôn. Nhơn tháng trước, tôi đến sở Ngân-hàng có chút việc, tình cờ thấy các chủ đem mấy ngàn bạc giấy mà xin đổi lấy bạc đồng, khi các chủ đổi được rồi, thì cái bộ mặt của các chủ đều có cái vẻ khoái lạc phi thường. Làm cho tôi vừa xem thấy mà hiểu ngay cái đắc chí của họ, vậy tôi đã có ý đò xem coi họ có dùng cái số bạc đồng ấy mà mua gạo hay không, quả là không, họ mua toàn bạc giấy cả, mà họ lại còn sai vợ bảo con đi bồi thêm nhà nào có bạc đồng thì họ đổi và bù cho mỗi đồng một hai xu : thành ra ngày nay trong tỉnh dùng toàn bạc giấy, chẳng thấy đồng bạc đồng ra làm sao nữa ! Thế hỏi số bạc đồng ấy đi đâu mất cả. Nói rằng nhà nước thâu bết thì không đúng, vẫn có thâu trong mấy năm trước vì cuộc Âu-chiến kinh thiên động địa, cho nên nhà nước cần đến đồng bạc thật, còn mấy năm về sau đây thì nhà nước xuất bạc đồng ra cũng đã khá nhiều ; như vậy thì cái số bạc đồng mà các chủ đã gom góp bấy lâu nay thì nó không chun (chui) vào năm ở giữa muôn nghìn bao gạo đã xuất cảng, thì còn chun vào đâu nữa ; tưởng rằng sở Thương-chính khám xét cũng không phải là bất cần, song có mở ra từng bao gạo mà khám xét được không, chắc là không đủ ; cho nên các chủ nhờ dịp tốt ấy mà xuất cảng bạc đồng rất lời đáo và tiện lợi.

(*Xem trong thứ tư*).

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các ngài gửi mua báo mà quên thì gửi tiền cho bổ không có tiền gửi thêm thì không gửi báo nữa không trả lời. Mua báo thì tính từ tiền bạc mặng mới không thì tự ý đi cho gọn

茂 MAO-SENG 盛

67, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
Máy nói số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có đáng, xin mời chiếu cố,

1844 **CÁC-THÂN kính cáo**

NHÀ-ĐỂ MỚI

70, Phố Hàng-Đồng, Hanoi

Nhà Đẻ quan Docteur PAUCOT có 40 buồng, sạch sẽ, tĩnh mạc, đêm ngày, đỡ đàng như phòng khách Ô-tên, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ, và phát áo lọt lòng, sữa, chai nước nóng, cối và cối xi, có xiêm.

Sư trông nom lại có hai bà Sages-femmes đã từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-Đẻ hàng Đồng để đỡ đẻ và tiếp đãi các bà, mà tôi ngày nào cũng lên thăm tất mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiệp mời về đỡ ở nhà cũng được.

Ai bằng huyết, tiền sản huyết bạch, hiếm hoi, muốn chữa để vào chữa cũng được (nằm riêng). Xin mời lại xem và bỏi cách thức

Mỗi bà một buồng 10 ngày. **6$00**
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **10.00**
Mỗi bà một buồng. 10 ngày. **15.00**
Mỗi bà hai buồng. 10 ngày. **20.00**
Ra vào tự do

2557

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

錦 全 寶 南

BIJOUTERIE - ORFÈVRERIE

NAM-BÁO

Hanoi 16, Rue de la soie, 16 — Hanoi

CHỈ-TẠO : — Vòng, xuyến, hoa, nhẫn, giây deo đồng hồ, giây truyền, dây gây, cán ô, tẩu-bạc, vỹ thuoc lá, hộp thuốc lào, vỏ điếm, v. v., bằng vàng đồng tuổi đồng cân, vì toàn bạc nên có nhiều thợ khác đề làm hàng ấu các qui khách đặt lối-riêng.

BÁN : — Vàng diệp Vinh thinh-long, mặt đá thực đủ các mầu), ngọc-thạch, giấy deo tinh-ngh, giấy kim-khánh giấy kim tiền, đồng-hồ quít vỏ bạc và vỏ kền, v. v.

Buôn bán chắc chắn, nói lấy uy tín nên làm gốc.

2042

ĐỨC-LONG

Số nhà 90, phố Mã-mây Hanoi (Tonkin)

Hiệu tôi có bán đủ các thứ bao, bao gai, bao coi, dây, gai tây, dây đay ta, cùng các thứ dầu ta, các thứ hải sâm dầu, các thứ khô dầu để nuôi súc vật và bón cây, bón ruộng, cùng là đủ các đồ sắt làm xe đạp, xe cuốc, xẻng, búa, rìu và các thứ sơn-tây, các thứ đanh, nến nến.

Xin qui-khách chiếu cố cho, hiệu tôi xin tính giá phải chăng không đám ăn lãi nhiều.

ĐỨC-LONG-HIỆU
2052 **chủ-bạch.**

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi chỗ ở mới, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán cái giấy quán báo, nhưng lại nhớ thì biểu rõ rằng vẫn đây, và gửi theo hai hào (0$ 20) bằng tem cũng được) để chỉ tiền giấy quán khắc.

Để ai không gửi tiền theo thì sở đã nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

Auto ! Auto !!

Một cái xe ô-tô còn mới lắm, 5 chỗ ngồi, 16 mã-lực, hiệu « Ford » thực đẹp, thực tốt, Bán giá cực rẻ.
Hỏi tại Bản-quán.

CÁC CUỘC ĐI XEM

🎬 SĂN-NHIÊN 🎬

Tối thứ ba :

SONG THUYỀN KỲ DUYÊN

Nào nàng nhất chỗ Chiêu-quân, than khóc ở nơi lãnh-cung, ai nghe cũng phải rỏ nước mắt.

Tối thứ tư :

GƯƠNG VỠ LẠI LÀNH

Vợ chồng là cái duyên cái kiếp, một giây một bước ai giằng cho ra. Tấn-kiều trước chẻ Đại-hạnh . nằm lòn bàn lọc, thế mà cũng không sao tranh khỏi được duyên giới. Thực là một bài học rất bổ ích cho những người chẻ chồng chê vợ.

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 14 đến thứ ba 20 Juin 1922

Bo buổi ban ngày thứ năm có chụp ảnh chớp lớn ở giờ chiếu, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »
Các việc lớn trong thế giới

ĐỆ TỨ THẬP NHỊ KHÓA THỂ-THAO ĐẠI-HỘI
Nghỉ

CỤ GÔ-RI-Ô
Bi-hài-kịch trích theo tiểu-thuyết của H. de Balzac tiên-sinh
HỒI THỨ I, II và III

CÁCH CỨ-CHỈ NHỎ NHEN CỦA CẬU AMBROISE
Hài kịch

Tuần-lễ sau sẽ chiếu phiến ảnh REINE LUMIÈRE
(Quang-Minh hoàng-hậu)
Rất hay ! rất lạ !

Từ 1er Avril giờ đi
Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

NHÀ BA MŨI

66 giây nối 538

Nhà ba mũi cho thuê các thứ xe ngựa. Hiệu giảng răng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sác-mặc quần áo chỉnh-đốn theo lối lối đám cưới.

Qui-khách muốn thuê, xin mới đến bản-hiệu nhà Ba Mũi, ở phố hàng Lọng, số 46, (Route Mandarine).

Có đóng các thứ xe mới và chữa, vẻ bán yên ngựa đồ xe

Nay cáo-bạch
Quảng, M. Tạ-duy-Tư

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ

Tổng-cục ở số 18, Phố Mã-Vệ
Ấn-quán ở số 48, Phố Hàng Bồ | **HANOI**

ĐIỆN-THOẠI SỐ 167

Thưa các Ngài,

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ chúng tôi đã mua được cái nhà in ĐẠI-PHONG-DỤC-KỶ ở phố hàng Bồ, số nhà 45, kể từ ngày 4 Mai 1922 mà đi thời chúng tôi nhận nhà in ấy làm của thư-xã ; chúng tôi lại mới nhận được máy in chữ in ở bên Tây gửi về nữa, thực có thể làm được hết các việc in. Vậy xin các Ngài có dùng đến việc in sách vở, thư thiếp, giấy má gì thời xin gửi thư cho Bản-xã chủ-nhiệm là :

M. TRẦN-QUANG-HUY
Directeur de la Société ÍCH-HỮU THƯ-XÃ
HANOI

Dự Võ Phiến Tuyển Tập VII Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường.

Hiện các chủ buôn bạc đồng đề đem về Tàu, đã có nhiều sở Mật-thám bắt được, nên đã ẩn hành việc ấy trong các tờ báo bấy lâu nay cho biểu ban biết, song làm sao mà hẳn tuyệt cái cách buôn lợi quốc lợi dân của họ được, vì nay nước họ lang cần ngân khí để đúc bạc cho nước họ dùng; thành ra họ buôn gạo đề có lợi, mà cốt là buôn bạc đồng lại có lợi cho quốc-gia họ lắm hơn nữa. Tài tình thay! Khôn-khéo thay! Kết cục lại người mình chỉ còn ba tờ giấy đưa ra lấy vào.

Bởi những đoàn tàu lũ lượt đến lấy gạo Qui-nhơn, thì mới cách mươi hôm nay, có một chú Khách Triều-châu, là một tay cự phú ở đất Qui-nhơn, chú biết nói tiếng Pháp vì chú có học ít nhiều, cách ăn nói nhã mi, cho nên ai không biết chú, mà mới gặp chú đôi ba lần, tất phải công nhận chú là người tử tế; lại cách ý phục của chú lắm thường mà sạch sẽ, cho nên dễ tin chú là người ít cầu; song những người đã biết chú, thì đều phải chịu phục cái tài xảo trá của chú; mới rồi chú thấy gạo xuất cảng nhiều, thì chú cũng bắt chước mà xuất cảng một mẻ lớn kia. Số là chú gặp dịp một chiếc tàu kia chở về Hồng-kông, chú mới xin giấy xuất khẩu mà về thăm quê nhà chú lại mang luôn mẻ kia, về Tàu với chú, chú may áo quần kiểu Tàu cho, đồ ấy mặc và mao nhận cô ấy là vợ Tàu của chú Chẳng ngờ Thiên bất dung gian, cơ mưu chú đã bại-lộ, hiện nay Nhà-nước đang tra xét, nghe đâu Nhà-nước đã điện tin qua Hồng-kông đặng bắt cô thay trắng đổi vàng kia và cấm chú Khách làm điều phi pháp ấy không được trở qua Annam nữa, vì nay Nhà-nước đã rõ biết vợ chú là người Annam hiện còn ở tại Qui-nhơn, cái hình vợ chú, chú đem xin chép Nhà-nước mà xuất khẩu khác hẳn với mặt cô kia, mới hay chú lấy vải sưa (thưa) mà che mắt thánh. Còn cái cô thay trắng đổi vàng ấy cũng đáng chê mà cũng đáng thương, chê là cô dại mà nghe lời quyến rũ, không biết xét rằng: Hai cái chợn của cô không chạy mau hơn được điện-tín, còn cái qui quyệt kia không vượt khỏi được lưới trời và pháp-luật. Thương có là vì cái thân bỏ liều mà phẩn mỏi sớm kia, sao nỡ đem đến đất khách ngàn dâm; như một mai chú đã liều chân hơn chê rồi, rồi chú đem bán cô đi tí trăm bạc cho một nhà lồng-lậu nào đó, đoạn chú trở qua Annam với vợ con nhà cửa của chú thì bảy giờ cô toan tính làm sao, có phải cô bỏ thây khách địa; có hà để không phụ cái nghề buôn người là một nghề đặc-biệt của các chú sao?

Nghĩ mà ghê cái tài thương thuyết của các chú, đỗ trẻ con đem về Tàu đã lắt lẻo mà rồ được người lớn đem đi ấy mới lại là tài hơn nữa! Thật cái lòng can đảm của họ, chẳng kể gì pháp luật, không sợ gì tội vạ, mới dám đối quan trên, gạt kẻ dưới nếu họ biết sợ, thì họ đã không làm những nghề bất lương ấy.

Vậy tôi cứ sự thật có sao nói vậy, để chư tôn độc giả được biết và mong cho các nhà có lúa gạo đem bán cho các chú phải biết nghĩ xa, mà trữ lại một ít trong nhà, chớ khi thất ngặt đem ra mà bán cho gia-quyến cho đồng-bào được nhờ cái giá hạ một đôi phần, cũng là một điều đạo nghĩa nên làm, mà trợ nhau trong khi đói khát, chớ đừng cóham cái cận lợi mà bán sạch đi; nếu rủi năm sau mất mùa, thì là ngay cho đồng-bào mà khốn cho mình nữa. Và cũng ước cho các nhà có bạc đồng phải để mà dùng trong nước cũng nhau; vì dùng tờ bạc giấy mỏi còn khá khá, chi ư dùng tờ bạc giấy đã thám niên, rách nát bẩn thỉu thì có thể hại đến sự vệ-sinh chung nữa, bởi có nhiều tờ giấy bạc đeo thui thủi, vừa trông thấy đã ràng cả mình, mà không muốn mó tới thì phải mất của và bị lội cũng nên; thế thời không nên làm một hai xu của các chú bỏ, mà đem đổi bạc đồng đi cả, thành ra trong xã-hội phải chịu tổn hại chung. Lại cũng mong cho cái hạng đờn-bà vô liêm sỉ và ngu ngốc như có thay trắng đổi vàng kia, biết tỉnh ngộ mà đừng nghe lời bộn điểm buôn xảo quyệt kia nữa, thời hay lắm.

Trần-ngọc-Phụ, lai cảo.

THƯƠNG GIỚI TÂN VĂN

Ngày 13 Juin 1922

Giá bạc

Kho Nhà nước. 64. 30
Nhà Ngân-hàng . . . . . 6 . 30

Tàu tới tàu đi

Tàu *Amiral Ponty* ở Port-Said đã chạy đi Haiphong ngày 31 Mai.

Tàu *Chambord* ở Marseille đã chạy sang Đông-pháp và Nhật-bản ngày 19 Mai.

Tàu *André Lebon* ở Marseille đã chạy sang Đông-Pháp ngày 2 Juin

Tàu *Orenoque* ở Saigon đã tới Haiphong ngày hôm nay, Hến 14 nầy lại chạy Saigon.

Tàu *Angers* mang thư sang Pháp, đến ngày 15 Juin nầy ở Haiphong sẽ chạy Saigon.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 14 Juin.

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP
CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM
Ed. MONTÈS
Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 84

HÓA-HỌC CHẤT
Các cặp thứ thuốc bào-chế
THUỐC ĐAU MẮT
Hiệu BONNET-CARD, trị các thứ đau mắt
THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBÉ để chữa a-phiện
SOLUTION R. HOLBÉ
2 $ 50 một chai
Thuốc này mới về. Muốn dùng thuốc này phải xin đơn quan Đốc-tờ người Pháp thì mới có thể mua được.

Máy thứ bán-thiên hay hơn:
Các thứ thuốc nước dùng để tiêm vào các nhau thuốc bổ SACODYLATE DE SOUDE
Thuốc tiêm gọi là 914, trị bệnh Giang-mai
Thuốc mới có SIROP PECTORAL đặc-biệt để chữa ho. Thuốc Lao chỉ người lên dùng được thôi
Thuốc liệu hiệu MONTÈS
thuốc uống = 2 $ 00 lọ 30 viên
thuốc thịt = 6 $ 00 một chai
Chữa cho những lên chứng ti mới hay có những thuốc cachexie anémiques ne thật thuốc Hématrarsinate của Bào-chế thì chắc khỏi. Thuốc này đã chữa được rất nhiều người phải bỏ tay.

Gouttes « VIRGINIE »
1 $ 00 một lọ
Trị những bệnh đau ốm khó khăn không dẫn, bệnh ta thì bệnh binh khó trị mình nặng, nhẹ đau nặng, nhẹ, nếu thuốc ấy đã mua đến tới trong mình đã hết rồi.

ĐỒ BUỘC THUỐC
đồ bông tẩy thấm-nước
ĐỒ MỔ-SẺ
Kính-hiển, đồ-dành thuốc-ánh hiệu LOMIÉRE và JOUGLE và giấy Jaun, thước Citrex và thuốc Frontière
Bán chịu và bán đổi lẫn
Bán cất và bán lẻ
« THUỐC DẺRÉ »
0 $ 90 một chai 1/4 Litre
Trị bệnh giang mai lắt lẻ nay mai có, thuốc đặc khác rất công hiệu mà thuốc này cho tiện mua. Dùng thuốc khác rất công hiệu phải mua nhiều mới có, thuốc này chỉ mấy chục chai thôi. Thuốc này rất hay, rất quí, rất chắng bại gì đến sự chữa dạn, lại sẽ cực cho người có bệnh. Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn 1 litre. Giá có 2 $ 00 mà thôi.

RƯỢU
QUINQUINA CUSSAC
Rất bổ
dùng cho những người ốm yếu.
BÁN TẠI
NHÀ
GUIONEAUD FRÈRES
ở Hanoi-Haiphong,
và tất cả các cửa hàng bán lẻ ở các tỉnh.
2141

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY
Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG TÂN LẠC ĐI CHỢ BIỆN
Ở Ga YÊN-LẠC chạy sáu giờ rưỡi sáng sớm chuyến xe lên thứ nhất; 8 giờ chạy xe lên Tỉnh.
Ở CHỢ BIỆN (Phố-Qui) có một giờ nghỉ để ăn. Tàu lại chạy lên Hà-Nội.
ĐƯỜNG VINH VÀ HUẾ
Ở VINH đi hai 4 giờ sáng đến Đông-hà vừa kịp chuyến xe lên vào Huế.
Ở ĐÔNG HÀ ra hai giờ sáng sau khi chuyến xe lửa tho nhất ở Huế ra.

Công-ty chạy tới xin thưa quí-khách rõ rằng: kể từ tháng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lạc về Phủ-Qui và ở Phủ-Qui về Yên-Lạc. Ở Phủ-Qui có 3 phiên chợ là Bắc mười hai mồng, mồng tám, hai mươi ba. Quí-khách muốn đến ở đây đi lại có hàng hóa gì xin cứ giao cho hai-ty chỗ, tính giá phải chăng.

Các quí-khách muốn đi Hà-Nội, Đông-Pha nên đi xe tho thì được cẩn thận hơn, không sợ bị lấy cắp mất có 5 kilo hành-lý các xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin liệt quí khách đánh giấy hiệu trước cho đến ty. Hễ khi tiền ty nhận được giấy thép sẽ cho xe ra đón nay lễ cho người nhà đi đón.

Nhà ty chỉ có chợ Phiên thì đánh giấy thép về PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lạc gare; — mà đường Vĩnh-Đông-Hà thì đánh giấy thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-Hà gare.
2013

NHÀ TẮM VỆ SINH
45, Rue du Lac, Hanoi
(Phố Bờ hồ, số nhà 45)
1099

XE NHÀ AI HỎNG
LỐP (Enveloppes)
Hiệu QUẢNG-HƯNG-LONG
HANOI
Mới có Enveloppes
Chambres à air — Dissolution
hiệu « A. SOLY »
để thay vào bánh xe nhà cao xu
Giá rẻ.
Xin mua mau kẻo hết

CAFÉ, RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES
TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN
Chính-quán lại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.
Đủ các cách tiện-lợi và lịch sự theo lối ăn ở của người Âu châu

Bàn-sạn thừa tiếp các quí khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tuỳ ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2041

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng

CÁO-BẠCH

Chúng tôi kính trình các quí-khách biết rằng chúng tôi thuộc bên chín Phốt-phát (Phosphates) đến mua thường mười gói rồi mới lấy tiền, song những các nhà tư mà mua tôi phải có giấy chắc chắn để gửi chúng tôi làm tin, như là: đề bon của nhà ruộng nương (Titres de propriétés phiên Qnốc-trí), (Titres d'Emprunt Français, phiếu Đông-pháp công thái (Titres d'Emprunt Indochinois) vân vân.

Những giấy phiếu Quốc trái, công thái mà chúng tôi giữ để làm tin thì bao giờ cũng vẫn là của những các nhà mua hàng chịu đem gửi; mà khi đến hạn giả tiền mua chịu hàng rồi thì chúng tôi giữ lại các giấy má ấy mà nếu đang khi chúng tôi giữ các giấy má ấy có phiền nào được mở trúng số thì cái số ấy vẫn thuộc về của người có phiếu đem gửi.

Những các làng đã cải lương rồi mà có những giấy phiếu ấy có thể mua chịu được phốt-phát, muốn biết cách thức mua chịu phốt-phát thế nào thì các làng ấy cứ hỏi lại các tòa Công-sứ.

Kính cáo
SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN,
133, Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG.
2085

No 101

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Vua *Thành-tôn* phán rằng:

— Các ngươi cứ ra trước, rồi trẫm sẽ tới sau.

Lễ-minh đường cùng hai quan phó chủ khảo vâng lệnh ra thì trường trước. Khi vua *Thành-tôn* ngự-giá tới nơi, các quan chánh, phó chủ khảo cùng quỳ xuống để tiếp giá. Vua *Thành-tôn* truyền cho đứng dậy, rồi đi thẳng vào ngồi tại long-tọa trong nhà *Điện vũ-sảnh*. Các quan triều-thần đứng cả hai bên.

Quan Tây-đài ngự-sử là *Doãn-thượng khanh* trông thấy *Vương-thiêu-phủ*, biết ngay là *Hoàng-phủ thiên-hoa*, tức là cháu gọi mình bằng cậu mà nay thay họ đổi tên đó. Ngẫm nghĩ mừng thầm, nhưng không dám nhận.

Vua *Thành tôn* truyền lệnh, lại theo lệ trước, trước hết hãy thi bắn cung, rồi thi đến sức khỏe và các võ nghệ, vân vân. Quân-chính-tư theo danh-sách mà gọi tên. *Vương thiêu-phủ* vội-vàng qui xuống.

Vua *Thành-tôn* trông thấy dung-nhan, biết ngay là một người anh-hùng truyền lệnh cho ra thi bắn. *Vương thiêu-phủ* vâng lệnh, ra đứng ở trước Diễn võ-sảnh bắn bia. Hễn luôn 6 phát đều trúng giữa đía.

Vua *Thành-tôn* cười mà bảo hai quan Tả Hữu thừa-tướng rằng:

— Khen cho *Lệ-quân-ngọc*, cũng có con mắt tinh đời mà lấy được người môn-sinh bắn giỏi như thế.

Quan Hữu thừa-tướng là *Kỳ-thịnh-đức* tâu rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! cử coi điện mạo *Vương-thiêu-phủ* này thì chắc là một người qui-tướng.

Vua *Thành-tôn* khen phải, *Hàng-hiêu*, *Xích-anh-nam* và *Vương-hào* mỗi người đều trúng luôn 3 phát. Hồi lâu, cả 96 người dự bạng kia cũng đều bắn xong, kẻ trúng hai phát, người trúng một phát, chỉ phải có 5 tên là 3 phát bỏng cả 3 mà thôi. Quân sĩ lại khiêng cái vòng đá đến để thi sức khỏe thì *Vương-hào* được giải nhất.

Vua *Thành tôn* gọi *Vương-thiêu-phủ* *Hàng-hiêu*, *Xích-anh-nam* và *Vương-hào* đến gần trước mặt mà dụ rằng:

Phép bắn của các ngươi thi cũng mạng sức nhau, nay trẫm muốn lấy *Vương-thiêu-phủ* làm trạng nguyên thì cho các ngươi cùng bắn đấu-vũ để phân giáp ất. Nhưng trong khi đấu vũ, cấm không được dùng những thủ-đoạn hung ác. Hễ ai giết chết người ấy thì phải đền mạng, mà đánh người ta bị thương, cũng sẽ phải trị tội. Các ngươi nên phải cẩn thận, chớ có sai lầm.

Vương-thiêu-phủ vâng mệnh cầm lấy một ngọn phương-thiên kích rồi gọi tên *Đinh-tuyên* đem ngựa đến. *Vương-thiêu-phủ* lên ngựa, ra giữa thi trường mà quát to lên rằng:

— Tôi nay phụng chỉ thánh thượng cùng 3 vị niên-huynh đấu-vũ, nếu ai dám địch-thủ cùng tôi thì xin mời ra đây.

Hàng-hiêu nguyên vẫn mong cho *Vương-thiêu-phủ* thi đỗ trạng-nguyên, để được phong làm nguyên-soái, khi nào lại còn ra đấu vũ, bởi vậy cứ đứng yên mà thôi. Chỉ thấy *Xích-anh-nam* gọi người nhà dắt ngựa đến, rồi cầm sang lên ngựa, cất chào *Vương-thiêu-phủ* mà nói rằng:

— Vì chút công danh mà tôi phải cùng niên-huynh đấu-vũ, xin niên huynh tha thứ cho.

Vương-thiêu-phủ đáp rằng:

— Xin đợi lệnh niên-huynh.

Xích anh-nam giục ngựa tiến lên, cầm sang đâm thẳng vào bong *Vương-thiêu-phủ* rồi quát to lên rằng:

— Xin tha lỗi!

Vương-thiêu-phủ giơ kích lên đỡ và nói:

— Cần chi phải nói thế!

Hai bên đấu vũ hơn 20 hợp mà chưa phân thắng phụ. *Vương-thiêu-phủ* nghĩ thầm: *Vương-hào* kia là tay võ-dũng, ta khó lòng đã được nổi. Bây giờ ta nên cố sức đánh *Xích-anh-nam* này, có đánh nổi *Xích anh-nam* thì mới địch được *Vương-hào* vậy.

Vương-thiêu-phủ nghĩ vậy, mới cố hết sức bình-sinh mà đấu vũ với *Xích anh-nam*. Anh luôn 10 hợp nữa, cả thấy là hơn 30 hợp Bấy giờ *Xích anh-nam* lòng-cuồng không thể địch được nữa, mới phải quay ngựa chạy, vừa chạy vừa nói:

— Tôi biết tài niên-huynh rồi, xin chịu nhường trạng-nguyên, không dám đấu vũ nữa!

Vương-thiêu-phủ liền cất đầu đáp lại rằng:

— Xin niên-huynh cũng xá lỗi cho tôi nhé.

Nói xong, lại ngồi trên mình ngựa mà quát to lên rằng:

— Nào còn ai dám đấu-vũ nữa không? Nếu không thì tôi sẽ lĩnh ấn nguyên-soái.

Vương-hào quát to lên rằng:

— Chớ khoe-khoang vội, còn có tôi đây!

Nói xong, liền cầm đao lên ngựa chạy lại đấu vũ với *Vương-thiêu-phủ*. Hai bên đấu vũ được hơn 20 hợp, *Vương-hào* càng thêm hăng hái, mọi người đứng xem, ai nấy đều thi-thào bảo nhau rằng:

— Tiếc thay cho *Vương-thiêu phủ* bẩn giỏi như thế mà lần này lại bị thua *Vương-hào*.

Khi đấu vũ được 30 hợp, *Vương-thiêu-phủ* tự biết sức mình không địch nổi, định dụng dùng hảo-bối để bắt *Vương-hào*, mới quay ngựa chạy về phía nhà Diễn-vũ sảnh, vừa chạy vừa nói:

— Nếu niên-huynh dám theo qua đây thì tôi mới chịu là bậc anh-hùng.

Vương-hào nghe nói quát to lên rằng:

— Chẳng lẽ tôi lại sợ mà không dám qua hay sao.

Nói xong, liền thúc ngựa đuổi theo. *Vương-thiêu-phủ* thò tay vào trong tài áo, lấy cái dây Hồng-cẩm-sách ra, hòa phép bắt *Vương-hào*, *Vương-hào* vừa trông thấy một đạo hào quang sáng quắc thì đã thấy mình bị trói đứng ở dưới chân ngựa rồi.

Vương-thiêu-phủ vội-vàng xuống ngựa lại thu lấy cái Hồng-cẩm-sách, rồi hai tay đỡ *Vương-hào* dậy, xin lỗi mà rằng:

— Vì chút công-danh mà thành ra xúc-phạm đến niên-huynh xin niên-huynh tha tội.

Vương hào thẹn đỏ mặt lên mà rằng:

— Vì chút công-danh thế tất phải như thế.

Nói xong, liền qui ở trước mặt vua *Thành-tôn*. Vua *Thành-tôn* gọi *Vương thiêu-phủ* mà hỏi rằng:

Vừa rồi nhà ngươi dùng cái gì mà bắt trói *Vương* thế?

Vương thiêu-phủ tâu rằng:

— Cái lấy tên gọi Hồng-cẩm-sách, tức là tiên-thuật.

Thành-tôn ngờ mà hỏi rằng:

— Đã là tiên thuật thì nhà ngươi lấy được ở đâu?

Vương-thiêu-phủ lại tâu rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! kẻ hạ-thần cùng *Hàng-hiêu*, kết làm anh em, nhân hồi 3 năm trước, nghe tin *Hoàng-phủ* nguyên-soái bị hãm ở bên nước Phiên, vì quân Phiên có yêu-thuật. Thần-đẳng trộm nghĩ quân Phiên đã có yêu-thuật, thì đánh sao cho nổi, bấy giờ mới rủ nhau đi học tiên-thuật để đợi đến ngày nay lập lấy công-danh. Kẻ hạ-thần và *Hàng-hiêu* đều có bảo bối, quyết thế nào cũng thắng được quân Phiên vậy.

(Còn nữa).

Certifié l'insertion
Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn
Le Gérant: NGUYỄN-VI-LUẬN